

2016

Záverečná správa

**Správnosť zostavenia individuálnej účtovnej závierky
Ministerstva financií SR a nakladanie s majetkom štátu
v jeho správe**

Záverečná správa

o výsledku kontroly
Správnosť zostavenia individuálnej účtovnej závierky Ministerstva financií SR
a nakladanie s majetkom štátu v jeho správe

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCA KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Marta Poláková

Bratislava jún 2016

Obsah

Skratky	3
1 Cieľ kontrolnej akcie	4
2 Rámec kontrolnej akcie	4
2.1 Opis prostredia	4
2.2 Výkon kontroly a zistenia	5
2.2.1 Individuálna účtovná závierka MF SR	5
2.2.2 Nakladanie s verejnými prostriedkami	6
2.2.3 Nakladanie s majetkom štátu	10
2.2.4 Vnútorný kontrolný systém	14
3 Zistenia a odporúčania	14
3.1 Podstatné zistenia	14
3.2 Odporúčania	15
3.3 Postup NKÚ SR	15
4 Reakcia kontrolovaného subjektu	15
5 Záver	15
KONTAKT	15

Skratky

EÚ	Európska únia
MF SR	Ministerstvo financií SR
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
OPIS	Operačný program Informatizácia spoločnosti
PJ MF SR	Platobná jednotka Ministerstva financií SR
VPS	Všeobecná pokladničná správa
zákon o finančnej kontrole	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	Zákon NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy	Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobodnom prístupe k informáciám	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

1 Cieľ kontrolnej akcie

MF SR je podľa zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy právnickou osobou, na ktorú sa v zmysle zákona o účtovníctve vzťahuje povinnosť zostaviť účtovnú závierku. Účtovná závierka má poskytovať verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Je dôležitým informačným zdrojom pre riadenie a hodnotenie hospodárenia účtovnej jednotky. Zároveň je aj jedným z podkladov na vypracovanie návrhu záverečného účtu kapitoly MF SR a VPS.

Legislatívnym rámcom, upravujúcim jej zostavenie, je zákon o účtovníctve a opatrenie MF SR k účtovnej závierke.

Cieľ kontrolnej akcie – zistiť, či individuálna účtovná závierka MF SR k 31. 12. 2015 bola po formálnej a vecnej stránke zostavená v súlade s platným legislatívnym rámcom, či MF SR pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom štátu v jeho správe postupovalo v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Predmet kontroly – overiť správnosť zostavenia individuálnej účtovnej závierky MF SR za rok 2015 podľa účtujúcich jednotiek: MF SR úrad, VPS, Štátny dlh, PJ MF SR a Sekcia európskych fondov, preveriť nakladanie s verejnými prostriedkami, majetkom štátu v správe MF SR a zhodnotiť účinnosť vnútorného kontrolného systému.

2 Rámec kontrolnej akcie

NKÚ SR vykonal kontrolu v zmysle plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2016. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií. Išlo o finančnú kontrolu s prvkami súladu. Zámerom kontroly bolo tiež získať a vyhodnotiť podklady, ktoré boli využité pri vypracovaní Stanoviska NKÚ SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2015.

Kontrolovaným subjektom bolo MF SR. Kontrola bola vykonaná v čase od 9. 2. 2016 do 6. 5. 2016 súbežne v kapitole MF SR a kapitole VPS. Kontrolovaným obdobím bol rok 2015, v prípade vecných súvislostí boli preverené tiež skutočnosti z predchádzajúceho, resp. nasledujúceho roka.

K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené pri kontrole, patrili najmä preskúmanie a preverenie účtovných dokladov, účtovných záznamov, interných riadiacich aktov, zmlúv,

relevantnej dokumentácie, ako aj analýza, prepočty, rozhovory so zamestnancami kontrolovaného subjektu.

2.1 Opis prostredia

MF SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Plnilo tiež úlohy v oblasti informatizácie spoločnosti, cien a cenovej kontroly, správy majetku štátu, riadenia štátneho dlhu a iné.

Ako právnická osoba je v zmysle zákona o účtovníctve samostatnou účtovnou jednotkou. Z hľadiska objemu majetku, záväzkov, nákladov, počtu a variability účtovných operácií patrí k najvýznamnejším účtovným jednotkám.

MF SR je správcom dvoch rozpočtových kapitol – MF SR a VPS. Na rozpočet kapitoly MF SR bolo v roku 2015 napojených 9 rozpočtových organizácií, ktoré boli zriadené

MF SR, príp. vznikli zo zákona. Je taktiež zakladateľom 6 právnických osôb s majetkovou účasťou štátu. V prípade Eximbanky SR zabezpečuje výkon akcionárskych práv štátu.

Kapitola VPS je osobitnou kapitolou, v nej sa rozpočtujú príjmy a výdavky štátneho rozpočtu, ktoré svojou povahou alebo

z ekonomického hľadiska nie je účelné zahrnovať do rozpočtov ostatných kapitol. V kapitole sa rozpočtujú a vykazujú daňové príjmy a výdavky nadrezortného charakteru, napr. úroky za štátny dlh, odvody do rozpočtu EÚ. Poskytujú sa z nej dotácie obciam a vyšším územným celkom, návratné finančné výpomoci a iné.

2.2 Výkon kontroly a zistenia

2.2.1 Individuálna účtovná závierka MF SR

Účtovná závierka MF SR k 31. 12. 2015 bola zostavená ako riadna individuálna účtovná závierka podľa zákona o účtovníctve a opatrenia MF SR k účtovnej závierke. Okrem všeobecných náležitostí, určených zákonom o účtovníctve (napr. názov účtovnej jednotky,

sídlo, identifikačné číslo, deň zostavenia, obdobie, za ktoré sa zostavuje a iné), obsahovala všetky požadované súčasti, t. j. súvahu, výkaz ziskov a strát, poznámky a bola uložená v registri účtovných závierok www.registeruz.sk.

Vybrané údaje z individuálnej účtovnej závierky MF SR k 31. 12. 2015 – Súvaha

(v eurách)

Aktíva				Pasíva	
	Brutto	Korekcia	Netto		
Neobežný majetok	2 608 596 823	181 421 504	2 427 175 319	Vlastné imanie	-51 574 963 489
Obežný majetok	16 133 719 768	3 037 717 421	13 096 002 347	Závazky	66 707 879 118
Časové rozlíšenie	151 451 144	0	151 451 144	Časové rozlíšenie	541 713 181
Majetok celkom	18 893 767 735	3 219 138 925	15 674 628 810	Vlastné imanie a záväzky	15 674 628 810

Zdroj: Individuálna účtovná závierka MF SR k 31. 12. 2015

Vybrané údaje z individuálnej účtovnej závierky MF SR k 31. 12. 2015 – Výkaz ziskov a strát

(v eurách)

Náklady	Výnosy	Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia
20 494 381 215	18 080 134 397	-2 414 246 818

Zdroj: Individuálna účtovná závierka MF SR k 31. 12. 2015

Účtovná závierka MF SR je špecifickou účtovnou závierkou, nakoľko vykazuje informácie za dve rozpočtové kapitoly, a to MF SR a VPS. Pre potreby vedenia účtovníctva sa člení na 9 účtujúcich jednotiek bez právnej subjektivity, ktoré zostavujú čiastkové individuálne účtovné závierky, údaje ktorých vstupujú do individuálnej účtovnej závierky MF SR ako právnickej osoby.

NKÚ SR preveril formálnu a vecnú stránku zostavenia čiastkových individuálnych účtovných závierok nasledovných účtujúcich jednotiek.

- MF SR úrad – vykonával účtovné operácie a vykazoval dlhodobý hmotný a nehmotný majetok, zásoby, pohľadávky, náklady a výnosy, súvisiace s prevádzkou úradu.

- *Všeobecná pokladničná správa* – vykonávala účtovné operácie a vykazovala najmä pohľadávky z návratných finančných výpomocí, majetkové účasti MF SR v tuzemských spoločnostiach, a na vybraných účtoch štátnych finančných aktív.
- *Štátny dlh* – zaúčtoval a vykazoval operácie súvisiace so správou štátneho dlhu, záväzky z dlhových štátnych cenných papierov, záväzky voči Štátnej pokladnici z refinančného systému, bankové úvery, podiely v medzinárodných finančných inštitúciách, pohyb na vybraných účtoch štátnych finančných aktív.
- *Sekcia európskych fondov* – vykonávala účtovné operácie a vykazovala poskytované prostriedky z európskych fondov, prijaté prostriedky z rozpočtu EÚ, odvody do rozpočtu EÚ z pozície certifikačného orgánu.
- *Platobná jednotka MF SR* – vykonávala účtovné operácie a vykazovala prostriedky

poskytované z Operačného programu Informatizácia spoločnosti.

Hodnota aktív (majetku) a pasív (vlastné imanie a záväzky) preverovaných účtujúcich jednotiek, bola vykázaná vo výške 10 472 mil. eur a na celkovej hodnote aktív/pasív účtovnej jednotky MF SR sa podieľala takmer 70 %.

NKÚ SR preveril dodržanie všeobecných náležitostí čiastkových individuálnych účtovných závierok, ako aj zostavenie všetkých ich súčastí, overil bilančnú kontinuitu účtov aktív a pasív vykázaných k 31. 12. 2014 a k 1. 1. 2015, odsúhlasil údaje uvedené v účtovnej závierke so zostatkami účtov hlavnej účtovnej knihy príslušnej účtujúcej jednotky. Na vybranej vzorke účtovných záznamov overil správnosť a úplnosť údajov uvedených v účtovníctve, ako aj v účtovných a finančných výkazoch. Preukázateľnosť údajov bola zároveň preverená na základe dokumentácie z vykonanej inventarizácie majetku, záväzkov, a rozdielu majetku a záväzkov.

Kontrolou bolo zistené, že

čiasťkové individuálne účtovné závierky účtujúcich jednotiek MF SR úrad, PJ MF SR, Sekcia európskych fondov, VPS a Štátny dlh, zostavené k 31. 12. 2015, obsahovali všeobecné náležitosti a súčasti stanovené zákonom o účtovníctve. Údaje uvedené v účtovných výkazoch súhlasili so zostatkami hlavnej účtovnej knihy a výsledkami inventarizácie.

Na základe overenia správnosti, preukázateľnosti a úplnosti vybraných údajov o majetku, záväzkoch, nákladoch a výnosoch vykázaných v čiastkových individuálnych účtovných závierkach účtujúcich jednotiek MF SR úrad, PJ MF SR, Sekcia európskych fondov, VPS a Štátny dlh, NKÚ SR konštatuje, že tieto poskytovali verný a pravdivý obraz o účtovaných skutočnostiach.

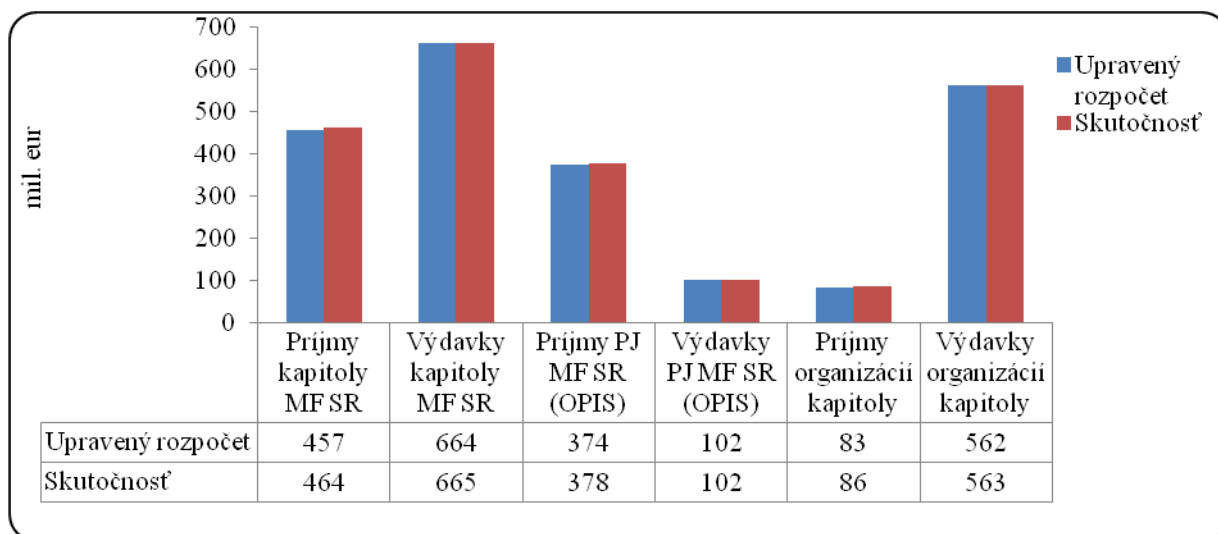
2.2.2 Nakladanie s verejnými prostriedkami

Výsledok hospodárenia kapitol závisel od plnenia príjmov a čerpania výdavkov, ktorých výška bola určená zákonom o štátnom

rozpočte na rok 2015. Úpravy rozpočtu boli vykonávané formou rozpočtových opatrení v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kapitola Ministerstvo financií SR

Graf č. 1: Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov kapitoly MF SR (v mil. eur)

*Poznámka: Organizácie kapitoly – MF SR úrad, SFK Bratislava, Zvolen, Košice, FR SR, DataCentrum, Štátna pokladnica, ARDAL.

NKÚ SR vzhľadom na dostupnosť relevantných dokladov overil správnosť údajov o plnení príjmov a čerpaní výdavkov kapitoly MF SR, a to na vzorke príjmov a výdavkov za PJ MF SR a MF SR úrad.

Príjmy PJ MF SR vo výške 377,8 mil. eur sa podieľali 82 % na celkových príjmoch kapitoly. Tvorili ich predovšetkým zahraničné transfery, t. j. finančné prostriedky z rozpočtu EÚ na financovanie OPIS. V roku 2015 boli poskytnuté vo výške 373,5 mil. eur a predstavovali refundáciu uhradených oprávnených výdavkov prijímateľov vo forme zúčtovania zálohových platieb alebo priebežných/záverečných platieb predložených Certifikačnému orgánu formou súhrnných žiadostí o platbu. Kontrolou bolo zistené, že PJ MF SR predložila k 31. 12. 2015

na Certifikačný orgán za OPIS 26 súhrnných žiadostí o platbu vo výške 373,5 mil. eur, ktoré boli v plnej výške preplatené.

V rámci organizácií kapitoly sa na plnení príjmov kapitoly najvyššou mierou podieľalo MF SR úrad príjmami vo výške 79,5 mil. eur (95 %). Správnosť vykázaných príjmov bola overená na vzorke príjmov vo výške 78,5 mil. eur (94 %). Tvorili ich dividendy od spoločností s majetkovou účasťou štátu: Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s., vo výške 66,1 mil. eur; Tipos, národnej lotérieovej spoločnosti, a. s., vo výške 8,5 mil. eur; Slovenskej konsolidačnej, a. s., vo výške 2,6 mil. eur; Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s., vo výške 1 mil. eur; odvodu od Eximbanky SR vo výške 0,3 mil. eur.

Kontrolou bolo zistené, že údaje o príjmoch boli v účtovníctve a vo finančných výkazoch kapitoly MF SR za rok 2015 vykázané správne.

Na čerpaní výdavkov kapitoly vo výške 665,6 mil. eur sa PJ MF SR podieľala 15 % a rozpočtové organizácie 85 %.

Výdavky PJ MF SR predstavovali uhradené žiadosti o platbu prijímateľom, zadministrované v súlade so systémom

finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 až 2013, a to formou bežného transferu. Kontrola preukázala, že PJ MF SR realizovala k 31. 12. 2015 platby prijímateľom v celkovej sume 102,5 mil. eur správne.

V rámci organizácií kapitoly najvyššie čerpanie výdavkov vykázalo MF SR úrad (cca 38 %). Vzorka na overenie bežných a kapitálových výdavkov bola stanovená na základe analýzy významnosti účtovných zápisov a rizika spojeného s nesprávnym účtovaním. Okrem správnosti údajov overil NKÚ SR aj úplnosť náležitostí súvisiacich dokladov (preukazujúce obstaranie služieb a majetku, najmä zmluvy, faktúry, preberacie protokoly a ďalšiu súvisiacu dokumentáciu), ako aj dodržiavanie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov, zmlúv a interných riadiacich aktov (napr.

dodržanie termínov na zverejňovanie zmlúv, vykonanie predbežnej finančnej kontroly).

Z bežných výdavkov, ktoré MF SR úrad čerpalo na tovary a služby vo výške 59,8 mil. eur boli odkontrolované výdavky vynaložené na financovanie špeciálnych služieb (právne, poradenské a vzdelávacie služby) a bežných transferov v celkovej výške 5 mil. eur.

Kapitálové výdavky sú rozpočtové výdavky, ktoré slúžia najmä na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku. MF SR úrad vykázalo v roku 2015 čerpanie kapitálových výdavkov vo výške 108,4 mil. eur. Kontrolou bola overená vzorka objemovo najvýznamnejšej časti nezaradeného dlhodobého nehmotného majetku v hodnote 10,8 mil. eur, ktorý bol obstaraný v roku 2015.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly čerpania výdavkov PJ MF SR a bežných a kapitálových výdavkov MF SR úrad nekonštatoval ne hospodárnosť v nakladaní s verejnými prostriedkami. Údaje o výdavkoch boli v účtovníctve a vo finančných výkazoch kapitoly MF SR za rok 2015 vykázané správne.

Predbežná finančná kontrola bola vykonávaná v zmysle príslušných ustanovení zákona o finančnej kontrole.

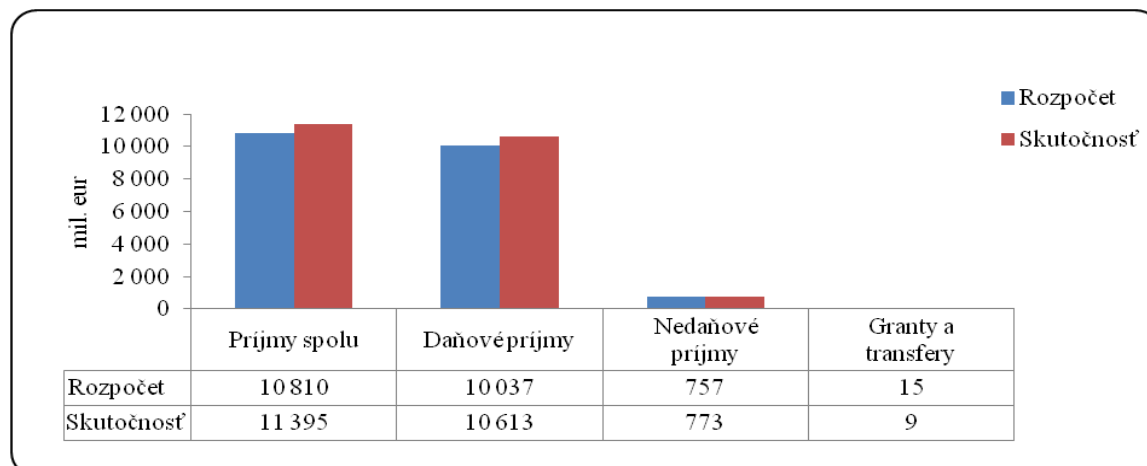
Zmluvy boli zverejňované v termínoch v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Kapitola Všeobecná pokladničná správa

Na celkových príjmoch kapitoly VPS vo výške 11 394,6 mil. eur sa podieľali daňové príjmy sumou 10 612,7 mil. eur, čo predstavovalo

93 %, nedaňové príjmy sumou 773 mil. eur, čo predstavovalo takmer 7 % a tuzemské granty a transfery sumou 8,9 mil. eur.

Graf č. 2: Plnenie príjmov kapitoly VPS podľa kategórií príjmov (v mil. eur)

Predmetom kontroly neboli daňové príjmy, ktorých výber a účtovanie zabezpečuje Finančné riaditeľstvo SR. Výnosy z daní sú poukazované na jeho príjmové účty vedené v štátnej pokladnici. Keďže ide o príjmy štátneho rozpočtu, ktoré nesúvisia s príjmami iných kapitol, sú daňové príjmy zahrnuté a vykazované v príjmoch kapitoly VPS.

Nedaňové príjmy svojím objemom, ale aj podielom tvoria menej významnú časť príjmov kapitoly. NKÚ SR overil správnosť vykázania príjmov kapitoly na vzorke vybraných príjmových položiek nedaňových príjmov, grantov a transferov vo výške 571,5 mil. eur (74 %). Najvyššie príjmy 377,3 mil. eur boli vykázané z podnikania a vlastníctva majetku. Išlo o príjmy z dividend od spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., a od viacerých energetických

spoločností, ktorých majetkové účasti FNM SR boli v roku 2014 prevedené do vlastníctva štátu.

Výšku príjmov z administratívnych poplatkov 192,3 mil. eur podstatne ovplyvnilo zavedenie elektronického platobného systému e-Kolok, ktorý od apríla 2014 postupne nahrádza platenie súdnych a správnych poplatkov papierovými kolkami. Kontrolou bola overená správnosť tržieb získaných prostredníctvom tohto systému, ktoré tvorili takmer 84 % príjmov zo súdnych a správnych poplatkov.

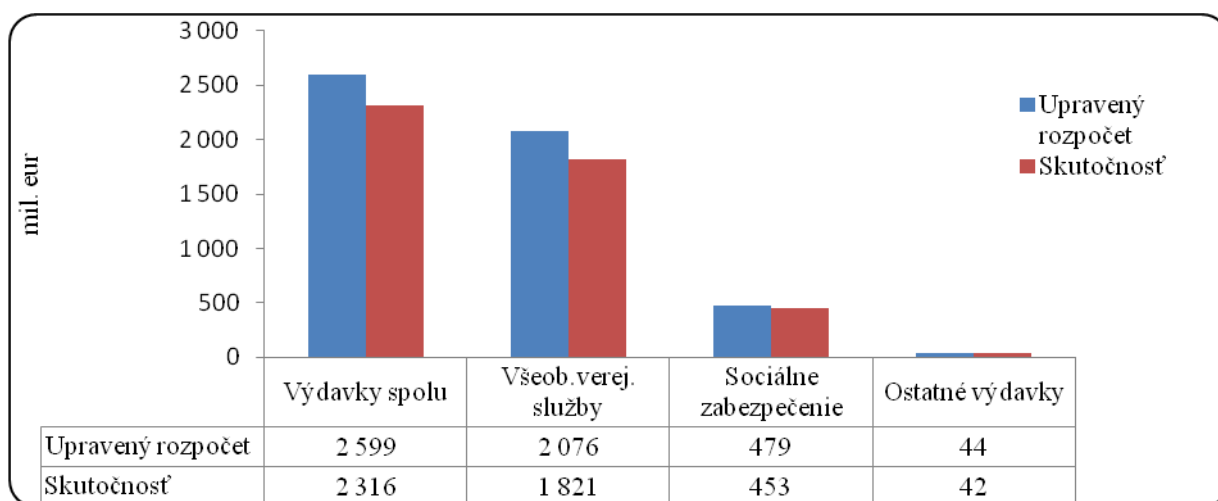
Z iných nedaňových príjmov vo výške 188,4 mil. eur najvyšší objem tvorili príjmy z odvodov z hazardných hier vo výške 170,2 mil. eur a príjmy z odvodu od TIPOS, národnej lotérieovej spoločnosti, a. s., vo výške 1 mil. eur.

NKÚ SR na základe výsledkov preverenia vybraných položiek príjmov konštatuje, že údaje o nedaňových príjmoch, grantoch a transferoch boli v účtovníctve a v účtovných a finančných výkazoch kapitoly VPS za rok 2015 vykázané správne.

Prostredníctvom výdavkov kapitoly VPS bola v priebehu roka 2015 financovaná činnosť

štátnych rozpočtových organizácií, obcí, vyšších územných celkov, politických strán.

Graf č. 3: Čerpanie výdavkov kapitoly VPS podľa oblastí (v mil. eur)

Kapitola VPS vykázala v roku 2015 čerpanie výdavkov vo výške 2 316,6 mil. eur. NKÚ SR overil správnosť čerpania výdavkov na vzorke výdavkov vo výške 1 067,2 mil. eur (46 %). Pri výbere bola zohľadnená významnosť jednotlivých položiek.

Najvyšší podiel na čerpaní výdavkov kapitoly VPS mali výdavky na všeobecné verejné služby 1 820,9 mil. (79 %), z ktorých podstatný objem tvorili výdavky spojené so správou štátneho dlhu vo výške 1 159,9 mil. eur. Tieto výdavky zahrnovali najmä platené úroky zo štátnych dlhopisov, úverov, refinančného systému so Štátnou pokladnicou, disážio (diskont) cenných papierov. V dôsledku poklesu úrokových sadzieb, vývoja schodku štátneho rozpočtu v priebehu roka a efektívneho fungovania systému Štátnej pokladnice bola vykázaná úspora výdavkov vo výške 132,9 mil. eur.

Druhý najvyšší podiel na čerpaní výdavkov

kapitoly mali výdavky na sociálne zabezpečenie, ktoré predstavovali finančné prostriedky poskytnuté Sociálnej poisťovni na krytie deficitu základného fondu starobného poistenia vo výške 453 mil. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom boli tieto výdavky nižšie o 50 %, najmä z dôvodu otvorenia druhého dôchodkového piliera a lepšieho výberu poistného.

Z výdavkového titulu Odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ boli v roku 2015 realizované odvody do rozpočtu EÚ vo výške 688,4 mil. eur a príspevok SR do Európskeho rozvojového fondu vo výške 7,1 mil. eur. Vzhľadom na to, že z rozpočtu EÚ boli v roku 2015 realizované príjmy vo výške 4 288,9 mil. eur, pričom výška odvodov a príspevku do rozpočtu EÚ dosiahli 695,5 mil. eur, SR vykázala voči EÚ čistú finančnú pozíciu v sume 3 593,4 mil. eur. V porovnaní s rokom 2014 ide o nárast vo výške 3 113,6 mil. eur.

Na základe overenia údajov o čerpaní výdavkov vo vybraných výdavkových tituloch NKÚ SR dospel k záveru, že údaje v účtovníctve a v účtovných a finančných výkazoch kapitoly VPS za rok 2015 boli vykázané správne.

2.2.3 Nakladanie s majetkom štátu

V oblasti nakladania s majetkom štátu bola preverená dokumentácia z vykonanej inventarizácie majetku, záväzkov, rozdielu

majetku a záväzkov, správnosť, úplnosť a preukázateľnosť vedenia evidencie, zaraďovanie majetku a nakladanie s prebytočným a neupotrebitelným majetkom štátu.

Kapitola Ministerstvo financií SR

V kapitole MF SR bola vykonaná inventarizácia ku dňu zostavenia riadnej účtovnej závierky, t. j. k 31. 12. 2015. Predmetom inventarizácie boli zásoby, výpočtová technika, kancelársky materiál, pokladničná hotovosť, ceniny,

finančné prostriedky vedené na bankových účtoch, dlhodobý nehmotný majetok, nezaradený dlhodobý hmotný a nehmotný majetok.

NKÚ SR na základe preskúmania dokumentácie o inventarizácii konštatoval nesúlad so zákonom o účtovníctve v tom, že

- inventúrou nebolo overené v úplnosti, či stav majetku, záväzkov, a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti;
- inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy, ktorými sa zabezpečuje preukázateľnosť účtovníctva, neobsahovali v niektorých prípadoch zákonom stanovené údaje, napr. dátumy, podpisy zodpovedných osôb;
- stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, uvedený v inventúrnom súpise nebol v niektorých prípadoch porovnaný so stavom v účtovníctve;
- nebolo preukázané splnenie si povinností členov ústrednej inventarizačnej komisie a predsedov čiastkových inventarizačných komisií určených príkazom ministra financií k vykonaniu inventarizácie, týkajúcich sa posúdenia správnosti obsahu, štruktúry, náležitostí a komplexnosti výstupnej dokumentácie z inventarizácie v zmysle príslušných ustanovení zákona o účtovníctve.

NKÚ SR konštatoval, že na zistené nedostatky malo vplyv nedostatočné personálne obsadenie odboru hospodárskej správy MF SR úrad v oblasti vedenia majetkovej a účtovnej evidencie a oddelenia finančného účtovníctva.

Správnosť postupu zaraďovania obstaraného dlhodobého hmotného majetku NKÚ SR overil na vzorke neobežného majetku v hodnote 24,4 mil. eur (40 %). Preverená bola správnosť a úplnosť vystavenia dokladov preukazujúcich zaradenie majetku do používania (preberací protokol, inventárna karta a ďalšie dokumenty v závislosti od charakteru obstaraného majetku) a dodržanie termínov zaradenia majetku do evidencie, vyplývajúcich zo

všeobecne záväzných právnych predpisov a interných pokynov.

V roku 2015 bol z evidencie MF SR úrad vyradený dlhodobý nehmotný a drobný hmotný majetok štátu v celkovej obstarávacej cene 73,1 mil. eur, z toho 71,2 mil. eur tvoril dlhodobý nehmotný majetok prevedený na Finančné riaditeľstvo SR. NKÚ SR preveril postup MF SR pri vyradovaní prebytočného a neupotrebitelného majetku štátu, správnosť a úplnosť dokladov preukazujúcich prevod, darovanie a likvidáciu majetku, najmä zápisy zo zasadnutí vyradovacej a likvidačnej komisie, zmluvy, vyradovacie protokoly, inventárne karty, účtovné doklady a ďalšiu súvisiacu dokumentáciu.

NKÚ SR, na základe preskúmania dokladov a dokumentácie predloženej k zaradeniu novoobstaraného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku do evidencie a vyradenia prebytočného a neupotrebitelného majetku, nezistil nehospodárne ani nezákonné nakladanie s majetkom štátu.

Kapitola Všeobecná pokladničná správa

Inventarizácia v kapitole VPS bola vykonaná k 31. 12. 2015, t. j. ku dňu, ku ktorému bola zostavená riadna účtovná závierka. Inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy obsahovali zákonom požadované náležitosti. NKÚ SR,

odsúhlasením stavov uvedených v inventúrnych súpisoach so stavom v účtovníctve na vybranej vzorke majetku, nezistil rozdiely.

Kontrolou dokumentácie z inventarizácie majetku, záväzkov, a rozdielu majetku a záväzkov kapitoly VPS bolo zistené, že

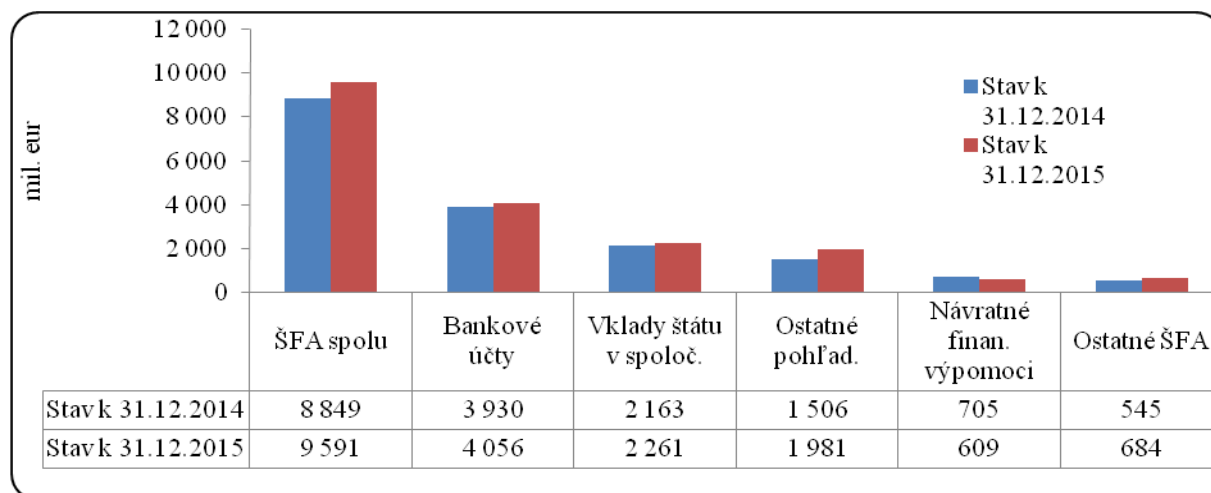
- čiastkovej inventarizačnej komisii neboli predložené doklady k dvom pohľadávkam v celkovej výške 0,7 mil. eur, pri ktorých nebola v účtovníctve evidovaná zmena stavu od roku 2004 a ktorých existencia nebola preukázateľná;
- v účtovníctve sú vedené nevymožiteľné pohľadávky v celkovej výške 9,2 mil. eur, pri ktorých sú splnené zákonné podmienky pre ich vysporiadanie rozhodnutím o trvalom upustení od vymáhania v zmysle platných predpisov a následný odpis. Časť z nich predstavujú pohľadávky ešte z čias bývalej ČSFR, ktoré prešli do vlastníctva SR pri delení majetku a ku ktorým boli vytvorené opravné položky v plnej výške.

V účtovníctve kapitoly VPS boli k 31. 12. 2015 vykázané štátne finančné aktíva a štátne finančné pasíva, ktorých správu vykonáva MF SR, a to v celkovej výške 9 591,3 mil. eur.

Štátne finančné aktíva možno zjednodušené

označiť ako prostriedky, o ktoré sa zvýšil majetok štátu a boli získané vo forme peňazí, majetku alebo práv. Z hľadiska štruktúry najvyšší podiel vykazovali peňažné prostriedky štátu (42 %) a vklady štátu v medzinárodných a tuzemských spoločnostiach (24 %).

Graf č. 4: Stav štátnych finančných aktív (v mil. eur)

NKÚ SR zhodnotil stav a vývoj vybraných štátnych finančných aktív, a to prostriedky štátu vedené na účtoch v Štátnej pokladnici, vklady štátu v tuzemských spoločnostiach a medzinárodných finančných inštitúciách, ako aj pohľadávky z návratných finančných výpomocí.

Kontrolou vybraných štátnych finančných aktív bolo zistené, že:

- nárast prostriedkov na účtoch v Štátnej pokladnici a bankových účtoch ovplyvnili najmä výnosy z predaja 49 % podielu na základnom imaní spoločnosti Slovak Telekom, a. s., vo výške 800 mil. eur. Pokles prostriedkov súvisel predovšetkým s vysporiadaním obchodov so subjektmi finančného trhu, t. j. výplatou štátnych dlhopisov vo výške 1 340,3 mil. eur, ako aj s vkladmi štátu do tuzemských spoločností a medzinárodných finančných inštitúcií,

či s poskytnutím návratných finančných výpomocí;

- vklady štátu v tuzemských spoločnostiach vzrástli o 44,1 mil. eur z dôvodu navýšenia základného imania spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., a založením novej spoločnosti so 100% majetkovou účasťou štátu Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o., vo výške 20,9 mil. eur;
- na medziročnom zvýšení vkladov štátu do medzinárodných finančných inštitúcií sa podieľala najmä úhrada splátok podielu SR na zvýšenom základnom imaní Európskej investičnej banky a Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj;
- pokles návratných finančných výpomocí o 96,1 mil. eur bol spôsobený najmä predčasným splatením návratnej finančnej

výpomoci Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia, a. s., vo výške 117,2 mil. eur. V roku 2015 boli poskytnuté nové návratné finančné výpomoci hlavnému mestu SR Bratislave a mestu Košice na rozvojové programy v celkovej výške 21,8 mil. eur;

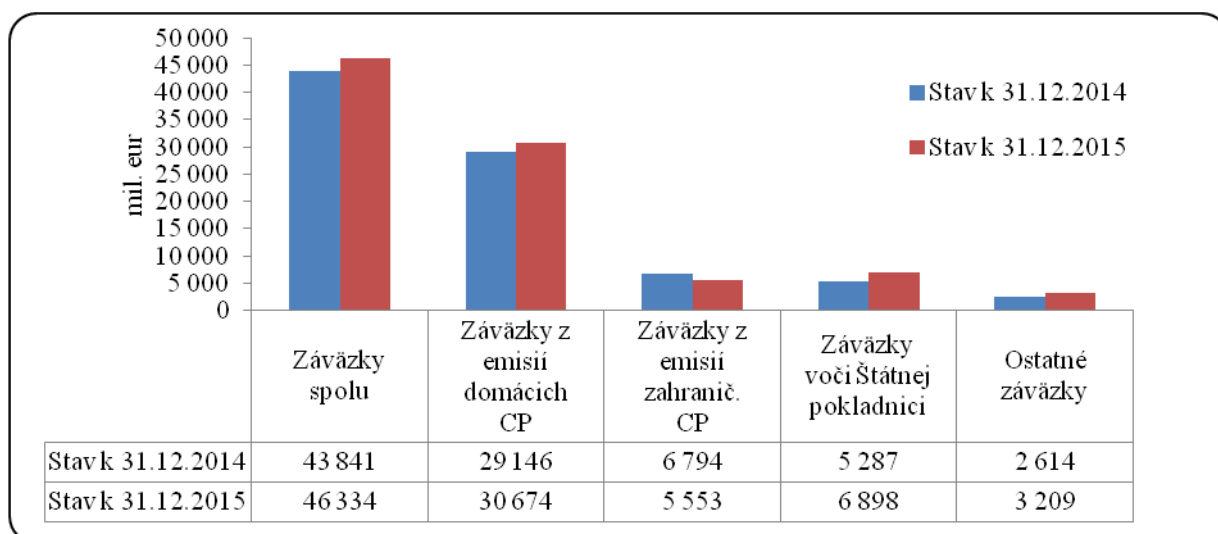
- dochádza k predlžovaniu splatnosti návratných finančných výpomocí. Okrem niekoľkokrát posunutých termínov splatnosti návratných finančných výpomocí poskytnutých mestu Žilina vo výške 11,7 mil. eur, spoločnosti MH Invest, s.r.o., vo výške 2,7 mil. eur, bola dodatkom k zmluve predĺžená splatnosť návratnej finančnej výpomoci poskytnutej hlavnému mestu SR Bratislava vo výške 2,5 mil. eur.

NKÚ SR, vzhľadom na zistené viaceré zmeny v termínoch splatnosti návratných finančných výpomocí, poskytnutých v predchádzajúcich rokoch, poukazuje na možné riziko spojené s nesplatením zostatku, resp. odpísaním zostávajúcej dlžnej sumy, čo by mohlo mať negatívny dopad na stav štátnych finančných aktív.

Štátne finančné pasíva sú záväzky štátu vzniknuté z prijatých úverov vlády, z vydaných štátnych cenných papierov. Z celkových

záväzkov najväčší objem tvoria záväzky z emisií štátnych cenných papierov, t. j. dlhopisov (78 %).

Graf č. 5: Stav záväzkov (v mil. eur)

Medziročne sa záväzky zo štátnych dlhopisov zvýšili o 287,3 mil. eur z dôvodu nárastu emisií domácich štátnych dlhopisov o 1 527,7 mil. eur a splatenia zahraničných štátnych dlhopisov vo výške 1 240,4 mil. eur. V roku 2015 bol uskutočnený predaj cenných

papierov v celkovej sume 3 653,9 mil. eur. Kontrolou bolo overené dodržanie termínov úhrad a správnosť zaúčtovania záväzkov zo všetkých realizovaných aukcií cenných papierov. Nedostatky neboli zistené.

NKÚ SR konštatuje, že stavy štátnych finančných aktív a štátnych finančných pasív v účtovníctve, účtovných a finančných výkazoch boli vykázané správne, a že pri ich nakladaní boli dodržané príslušné všeobecne záväzné právne predpisy.

2.2.4 Vnútorň kontrolný systém

Kontrolná činnosť bola na MF SR v roku 2015 vykonávaná ako súčasť riadenia vedúcimi zamestnancami na všetkých stupňoch riadenia, či ako súbor kontrolných mechanizmov zabezpečovaný v rámci jednotlivých organizačných útvarov. V zmysle Organizačného poriadku MF SR za dostatočnosť a efektívnosť kontrolných mechanizmov vo svojej činnosti zodpovedá každý organizačný útvar samostatne. Súčinnosť jednotlivých prvkov vnútorného

kontrolného systému je upravená internými riadiacimi aktmi.

NKÚ SR, na základe overenia činnosti útvaru vnútorného auditu konštatuje, že útvar, ako jeden z článkov vnútorného kontrolného systému, poskytuje vedeniu MF SR adekvátne uistenie o spoľahlivosti fungovania kontrolných a riadiacich mechanizmov, poukazuje na možné problémy a navrhuje odporúčania na odstránenie, resp. minimalizovanie rizík, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť nakladania s verejnými prostriedkami a majetkom štátu.

3 Zistenia a odporúčania

3.1 Podstatné zistenia

- Riadna individuálna účtovná závierka MF SR a čiastkové individuálne účtovné závierky účtujúci jednotiek MF SR úrad, VPS, Štátny dlh, PJ MF SR a Sekcia európskych fondov k 31. 12. 2015 boli po vecnej a formálnej stránke zostavené v zmysle príslušných ustanovení zákona o účtovníctve.
- V oblasti nakladania s verejnými prostriedkami boli dodržané princípy hospodárnosti a účelovosti. Údaje o príjmoch a výdavkoch boli v účtovných a finančných výkazoch vykázané správne. Bola vykonávaná predbežná finančná kontrola finančných i majetkových operácií. Zmluvy boli zverejňované v termínoch v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám.
- V oblasti nakladania s majetkom štátu boli zistené menej závažné nedostatky pri vykonávaní inventarizácie majetku, záväzkov, a rozdielu majetku a záväzkov k 31. 12. 2015 v kapitole MF SR, vyplývajúce najmä z toho, že inventarizačné komisie si neplnili všetky povinnosti stanovené príkazom ministra financií k vykonaniu inventarizácie.
- V oblasti štátnych finančných aktív, vykazovaných v kapitole VPS, boli identifikované rezervy v správe nevymožiteľných pohľadávok v celkovej výške 9,2 mil. eur a v dvoch prípadoch nepreukázateľných pohľadávok v celovej výške 0,7 mil. eur, ktoré boli vedené v účtovníctve, pričom boli splnené podmienky pre trvalé upustenie od vymáhania a pre odpis v zmysle platných predpisov.

3.2 Odporúčania

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly odporučil MF SR:

- posilniť personálne obsadenie odboru hospodárskej správy MF SR úrad v oblasti vedenia majetkovej a účtovnej evidencie a oddelenia finančného účtovníctva zabezpečujúceho činnosť účtovníctva, výkazníctva a metodiky;
- vytvoriť opravné položky k dvom pohľadávkam, ktorých existencia nebola preukázaná pri inventarizácii (neexistencia dokladov), príp. realizovať odpis pohľadávok s ich vedením v podsúvahovej evidencii;
- k nevymožiteľným pohľadávkam z čias bývalej ČSFR, ktoré pri delení majetku štátu medzi ČR a SR prešli do vlastníctva SR a boli k nim vytvorené opravné položky, pripraviť a predložiť na rokovanie vlády SR v roku 2016 materiál s návrhom na zníženie stavu štátnych finančných aktív;
- aktívnejšie pristupovať k riešeniu nevymožiteľných pohľadávok, pri ktorých sú splnené zákonné podmienky na prijatie rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania a na následný odpis v zmysle platných právnych predpisov.

3.3 Postup NKÚ SR

V zmysle záverov z prerokovania protokolu o výsledku kontroly NKÚ SR uložil MF SR v stanovených termínoch prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a zaslať správu o ich plnení. Na základe predloženej správy NKÚ SR vykoná monitoring plnenia prijatých opatrení.

Pre informáciu a využitie bude záverečná správa poslaná prezidentovi SR, predsedovi Výboru NR SR pre financie a rozpočet, predsedovi vlády SR a ministrom financií SR. Výsledky kontroly boli využité na vypracovanie stanoviska NKÚ SR k návrhu štátneho záverečného účtu za rok 2015.

4 Reakcia kontrolovaného subjektu

MF SR nevznieslo žiadne námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení, uvedených v protokole o výsledku kontroly. Na podnet NKÚ SR boli

niektoré formálne nedostatky, zistené v oblasti inventarizácie, odstránené ešte v priebehu kontroly.

5 Záver

Kontrolná akcia naplnila v plnom rozsahu ciele stanovené v predmete kontroly. Overená bola správnosť zostavenia riadnej individuálnej účtovnej závierky MF SR za rok 2015, individuálnych účtovných závierok vybraných účtujúcich jednotiek MF SR, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov

a interných riadiacich aktov MF SR pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom štátu. Posúdené bolo aj fungovanie účinnosti vnútorného kontrolného systému. Kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti vykonávania inventarizácie v kapitole MF SR a správe pohľadávok v kapitole VPS.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

☎ +421 2 501 14 451

✉ info@nku.gov.sk